

LETO X.

V LJUBLJANI 5. OKTOBRA 1940

ŠTEV. 2.

Emilijan Cevc

Naš dobri bratec sveti Francišek

Tisti večer sem potoval čez jesensko polje. Počasi je padala noč; z mirno roko je zagrinjala nebo od vzhoda na zapad in na njenem plašču so se z rastočo temo prižigale zvezde kot kresni plamenčki. Tiho je zorela ajda med travniki, kjer je cvetel sanjavi podlessek, ob gozdovih, kjer so drevesa prepuščala svoje liste jesenskemu vetru. V jutru tistega dne so se doignile lastavice in odletele za soncem...

Srečal sem ga na gozdnem robu, veste, prav tam, kjer raseta dva hrasta, drug proti drugemu naklonjena.

Stopal je z veselim, lahnim korakom kot bi plesal ob zvokih pritajene melodije, in z desnico je blagosloavljal počivajočo zemljo. Njegove oči so bile čisto otroške in smehljal se je kot bi mu skrita lučka gorela sred obraza. In ves je bil obsijan od te luči: njegove oči in usta in brada, še prebodene roke in zakrpana halja.

»Bog s teboj, predragi!« je rekel in meni je bilo, da bi zajokal od neznanega veselja.

»Zvedel sem, da si je danes srnica zlomila nogo; zdaj grem in jo bom ozdravil. Uboga živalca, sestra božja, čaka name v malinovju... Pojdi z menoj.«

In šla sva skozi gozd. Breze so se svetlikale med bukovjem, smreke pa so bile temne in mirne kot zamišljeni starci.

»Vse to je ustvaril ljubi Bog. Izlil je studence iz svojih dlani, v veliki ljubezni je ptičke in ribe in srne in zajce — vse živali ustvaril; in dal jim je človeka: Varuj jih, je rekel, in pomagaj jim ter

jih ljubi...« Pa se je ustavil sv. Frančišek: »Ali si jih ti ljubil takrat, ko si hrošče moril in jih na igle nabadal?«

»Jaz..., jaz..., to je bilo zaradi študija,« sem jecljal...

»Pst! Jojmenel! Ali nisi vedel, da imajo živalce tudi dušo, čeprav drugačno kot ti, da jih prav tako boli in da prav tako rade živijo kot ti...?« In potegnil me je za ušesa, jaz pa sem bil poln kesanja in sram me je bilo...

Svetnik pa se je še v grajanju smehljaj in bil je dober kot ajdov med. Njegov glas je bil zvoneč kot pretakanje studenca, lep kot šipkova roža, topel kot zajček, svetel kot roj kresnic... Božal je drevje, ko je stopal skozi gozd, nasmejal se je preplašeni žabi, ki je preskakovala stezo, pozdravljaj zvezde, ki so se skrivale med drevjem...

»Danes sem se ves dan z otroki igral,« je povedal sv. Frančišek. »Otroci so lepi in dobri kot božji jagenjčki. Otroci razumejo največje skrivnosti: zagledajo se v oblake in spoznajo Boga in naravo, razumejo glasove rastlin in živali, prisluhnejo srcu in božji bližini... Otroci so vesele igračke, ki so padle Bogu iz naročja... Primejo se za roke in plešejo okoli hruške — to je njihova hvalnica Bogu.«

In videl sem, da je bil moj dobri asiški bratec sam tak otročiček, ki s pesmijo potuje preko sveta, s pesmijo in ljubečim srcem in odpuščajočim blagoslovom.

»Ali hočeš biti tudi ti otrok? Hočeš biti vsaj za toliko boljši, za kolikor ima podlesek več cvetnega prahu na svojih prašnikih od trobentice? Potem nikar ne bodi čemerem! Če ti pade hlod na glavo, se smej, in če padeš v jarek, se smej! Naj ne bo žalostno tvoje lice, če te zebe ali če ti sonce hrbet zažiga...! Ali hočeš, da ti prinesem rožo veselja? Rase samo v nebeškem vrtu in sama Mati božja jo zaliva. To je ljubezen. Velika, zvesta, sveta ljubezen do vsega božjega... Do Boga in svetnikov in brata metuljčka in sestre koprive, do lune in sonca, do ljudi in voda... Pa boš vedno vesel, kajti ljubezen je veselje. Odpuščaj, odpuščaj in ljubi in bodi ponižen, bratec moj! Ljudje so tako ubogi. Osamljeni so in nevedni in praznih rok stojijo in čakajo milodarov; prinesi jim lučko, trepetajočo lučko. Od človeka do človeka pojdi in prižgi z njo v ljudeh zavest bratstva in otroštva božjega...«

Tako je govoril Frančišek, ko sta prišla do naše kočice. Z desnico je prekrizal podboje vrat, ko je stopil v bajto. Takrat so že vsi spali: bratci so tiho sanjali pod rdečimi odejami o pečenih jabolkih in o svetem Frančišku, ki se je sklanjal nad nje in jih blagoslovljal. Še jabolko na polici, — ah, dala mi ga je neskončno usmiljena, dobra deklica! — je v svetnikovi bližini močneje zadišalo in na okno so sedali nočni ptiči s svetlikajočimi se očmi in sredi med njimi se je naselila naša tigrasta mačka.

Pa sem se še na to spomnil: »Le s čim bi ti postregel, brat Frančišek? Tule imam samo košček sira, v katerega je najmlajši bratec s prsti izvozlil luknjico, in reznjč kruha; drugega res nimam...«

Svetnik pa se je prekrizal in ogriznil v kruh in sir. »Hvala ti za dar,« je rekel. »Ampak moja živalca bo tudi jedla; lačna je že.« Segel je v kapuco in privlekel iz nje drobno miško, siokasto miško z lepimi očki in z dolgim repom. Položil si jo je v naročje in ji drobil krušnih in sirovih drobtin...

V malinovju še vedno čaka ranjena srnica. Svetemu ubožcu se mudi, mudi, ker srnica že težko čaka... In noči postajajo hladne. Zeblo jo bo, ker ne more skakati po gozdu... Hiti, sveti Frančišek, hiti!

O, neskončno dober je naš bratec Frančišek, kajne, sestrice miška.

Tretjega oktobra je praznik sv. Terezije Deteta Jezusa. Ni pri nas skoraj nobene cerkve, kjer bi ne našli kipa ali podobe te svetnice; tako je povsod, kjer so katoliške cerkve. Še ni pol stoletja, odkar je umrla, in vendar je znana po vsem svetu. Od kod ta — celo pri svetnikih redka — priljubljenost? Prvi razlog je gotovo milost božja, ki jo je vse življenje obsevala, in božja modrost, ki je hotela nam vsem pokazati, kako moremo na najpreprostejši način doseči krščansko popolnost.

Skrivnost svetništva Male Terezike je v globoki hvaležnosti do Boga, ki nas — če le pazljivo motrimo tek svojega življenja — obsipa z nezasluženimi darovi, in pa v dokazovanju te hvaležnosti in ljubezni, ki se izraža v žrtvah, ki smo jih pripravljeni doprinesiti, kadar koli se nam nudi priložnost. Prilike za velike žrtve so redke, s prilikami za majhne žrtve pa je posejano življenje vsakega človeka dan za dnev.

Sv. Terezika se je že v zgodnji otroški dobi odločila, da ne bo zamudila nobene prilike za take žrtve, ki jih je nazvala »cvetke, natrošene Jezusu«. Tako se je do svoje smrti vadila v premagovanju in izoblikovala svoj značaj v mogočen lik svetnice. Hotela je s tem pokazati pot pravega duhovnega življenja vsem brez razlike; rekla je: »Vse, kar storim, naj morejo storiti tudi male duše.«

Mala Terezika je sama spisala prelepo knjigo »Povest duše«;* v njej je nanizala vse polno primerov svojega junaškega zatajevanja ob vsakovrstnih »malih« prilikah. Tako ravnanje je tudi drugim priporočala. Poslušajte, kaj pravi n. pr. o samozataji pri razvedrilu, kjer navadno iščemo bolj lastnega veselja kot veselja drugih. Na str. 291. svoje knjige piše takole:

»Pri razvedrilu boste našli še več prilike za krepost, kakor pa drugod. Če hočete imeti velik dobiček, ne hodite k razvedrilu z željo, da bi se sami zabavali, ampak z namenom, da razvedrite druge. Vadite se v popolni samopozabi. N. pr.: Sestri pripovedujete zanimivo zgodbo, pa vas le-ta prekine in zasuje pogovor v drugo smer. Poslušajte jo z zanimanjem, čeprav vas zadeva morda niti malo ne zanima. Nikar ne poskusite zaokreniti na prvotni pogovor! Če boste tako ravnali, boste šli od razvedrila polni globokega no-

* Terezikino »Povest duše«, ki je izšla v milijonih izvodih, smo pred kratkim dobili tudi Slovenci v krasnem prevodu; prevedle so nam jo naše karmeličanke na Selu. Tam — pa tudi po knjigarnah — se knjiga dobi za 32 din broš. in 44 din vez. Vsem jo toplo priporočamo.

tranjega miru in odeti z novo močjo za krepostna dela. Ker ne boste iskali sebe in lastnega zadoščenja, marveč boste skušali drugim napraviti veselje. O, ko bi vedeli, koliko pridobimo, če v vseh stvareh pozabimo nase!...»

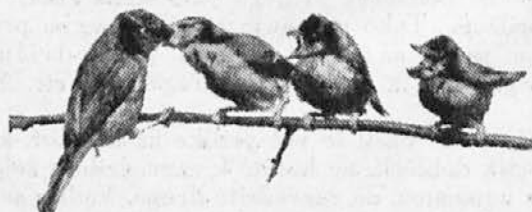
Tako je ob majhnih žrtvah rasla velika svetnica — Mala Terezika.

I. Bogovič

Lisieux

Neko skrivnostno svečano razporeženje se polasti človeka, ko stopi v Lisieux. To je dih nadnaravnega sveta, ki preveva ulice in trge tega francoskega Nazareta. Kako čisto drugačno ozračje je tu kakor v Parizu! Lisieux je prestolnica ene najbolj ljubkih svetniških osebnosti, kar jih je podarilo francosko ljudstvo — človeštvu. Karmeličanka — Mala Terezija Detinstva Jezusovega je res kraljica v Lisieuxu. Kamor pogledaš, povsod njene podobe, njeni kipi. Prebivalstvo je ponosno na to svojo svetnico, ki je ponesla ime njihovega mesta in francoskega ljudstva v širni svet, kakor malokdo njenega rodu. Ta ljubki svetniški otrok je prinesel francoskemu narodu več slave in občudovanja pa tudi pomoči, kakor kateri izmed velmož, ki jih je rodila francoska zemlja. To je eden najzlahotnejših cvetov, kar jih je vzbrstelo na francoskih tleh. V duševnih globinah tega ljudstva morajo biti še veliki zakladi — najplemenitejših sil, da rodi take otroke. Moči krščanstva v Franciji še davno niso usahnile. Narod, ki rodi toliko svetnikov, mora imeti zdrav mozeg. Da se zaveda, kaj mu pomenjajo svetniške osebnosti, smo opazili posebno v Lisieuxu. Vse polno občinstva iz raznih mest in pokrajin Francije. Gruče tujcev iz raznih kotov sveta. Kaj jih je privedlo v Lisieux? Radovednost? Pa saj nudi Pariz, Lion, Marseille radovednežu mnogo več! Postave človeških bitij, ki polnijo dvor in svetišče Male Terezije, razodevajo nekaj čisto drugega. To niso radovedneži, ki bi iskali tukaj senzacij in mamil čutnega uživanja! Gledam skupino peterih ljudi, ki si utirajo pot skozi množico h grobu svetnice. Obleka in zunanost razodeva premožno meščansko družino. Oče, mati, trije otroci, vsi tako resni, kar skrivnostno zaskrbljeni —! Prerijejo se skozi množico do groba svetnice. Eno izmed otrok, deset do dvanajst let staro deklece, položi krasen šopek svežih vrtnic na grobnico. Potem poklekne oče in mati v sredi svojih otrok in vsi molijo dolgo in iskreno. Bog ve kaj jih je privedlo na grob svetnice. Sama radovednost gotovo ne. Tako globoko resni in z bolestjo prežarjeni so bili njihovi obrazi.

Mogoče je svetnica njih zadnje upanje, ko so odpovedale in omahnile vse človeške moči. Potem so prihajali zopet drugi tiho in s skrivnostno prežarjenimi obrazi. Prinašali so razcvetelega cvetja, ki je skrivnostno trepetalo, ko je legalo na svetničin grob. Prihajali so moški, ženske, postavni fantje in mladenke, da je bil prostor pred grobnico natrpano poln in je bujno cvetje kmalu zakrilo devičin grob. Čemu so prišli sem? Čemu prihajajo vedno nove skupine in čakajo po cele ure, da dobijo nekoliko prostora pri grobu svetniške karmeličanke? »Ko bom pri Bogu, bom sipala rože na zemljo,« je govorila svetnica ob slovesu. Tako se ji je smililo človeštvo, ki tava po zemlji brez cvetja, brez rož. Toliko bolesti in gorja je na svetu, ki ga more olajšati le Bog.

DEBATNA URA

Zdi se nam potrebno, da odpremo strani »Naše Zvezde« svobodnemu razgovoru o posameznih vprašanjih našega časa, ki religiozno dušo mladega človeka še posebej bole in skrbe. Ne bo to samo razgovor ob posameznih važnih člankih »Naše Zvezde«, ampak mislimo pod tem naslovom na vsa tista vprašanja, ki jih nujno prinaša s seboj sodobno življenje in ne smejo ostati brez odgovora. Vabimo mlade in stare, da se oglasijo v »Debatni uri« in tudi tako pomagajo »Naši Zvezdi« izpolnjevati njeno poslanstvo, voditi iz zemske resničnosti v božje višine.

Izreki o rožnem vencu

Kadar rožni venec prav molimo, obnavljamo spomin čudovitega odrešilnega dela, saj smo tako rekoč priče vseh tistih dogodkov, v katerih je Marija postala božja in naša mati. — Leon XIII.

Od molitve rožnega venca pričakujemo izredno bogatih pomoči za razširjenje Kristusovega kraljestva. — Leon XIII.

Združenje ustne in premišljevalne molitve pomeni pri rožnem vencu njegovo posebno svetost, izredno lepoto in veliko prednost. — Meschler.

Če moliš rožni venec iz polnega srca, je nekaj najlepšega; če pa iz praznega srca, je najslabša molitev. S tem je vprašanje rožnega venca rešeno: to je samo molitev za polna srca. — Langbehn.

Rad vam priznam: kadar mi je zaradi neštetihih opravil, ki mi jih od jutra do večera nalaga uprava tako velike škofije z njenimi obiski in pošto in polti, glava vsa težka in trudna in grem 'zvečer s svojimi v hišno kapelico in tam desetkrat in desetkrat molimo Zdrava Marija in mislimo na večno stare in večno nove skrivnosti našega odrešenja, se mi zdi, kakor da se mi duh odpočije od dnevnih težav, ki jih odstranjuje ljubeča roka nebeške Matere, ki jo čutim na trudnem čelu. — Kard. Faulhaber.

Dürer: Rožnenska Marija

Ohrani mi Sebe...

Če ljubiš človeka, čuj, ali ga boš samo to prosila, naj Ti kupi kak spomin, naj Te ob 6 počaka pri tistem spomeniku, naj Te v torek pelje v gledališče, naj gre v nedeljo s Teboj na Sv. Katarino, — ali Ti ne bo v najlepši uri prišlo iz globin srca globoko in tiho kakor smrt in silno kakor ogenj: »Čuj, naj izgubim vse, samo tebe naj obdržim; ničesar ne želim, le sebe mi ohrani!« In če Boga, ta naš največji resnični zaklad, prosimo že za vse malenkosti našega življenja, ali ga bomo v najlepših svojih urah vendarle prosili: »Vse rada dam, samo ohrani mi Sebe. Na marsikaj je moje srce še navezano, Ti veš. Če bi morala dati vse tisto, bi mi bilo težko. A živela bi. Brez Tebe pa živeti ne bi mogla. Ohrani mi Sebe! Brez vsega drugega bom lahko prišla onkraj, samo brez vere Vate ne! Zato mi jo ohrani! Bodi pri meni in ne hodi od mene. Samo Ti si tisto, na kar lahko zidam, na kar lahko mislim, na kar se lahko zanesem. Ničesar ni razen Tebe v tistih gorečih višinah, kjer je hrepenenje moje zvezdne duše doma. Zato hočem samo Tebe, ne hodi od mene, ohrani mi vero in z njo Sebe.«

Ali mislite, drage, da ob takih prošnjah ne odpre Bog neumljivih globin svojega bistva in ne da vsega? Jaz mislim, da v hipih, ko duše prosijo za vero, trepetajo vsa nebesa pred sijajem, ki se razliva iz Boga v duše! Kajti našeto je načinov, kako duša pokaže Bogu svojo ljubezen, a eden je vendarle največji in najlepši: ko duša prosi: »Ohrani mi Sebe.« Ta prošnja je neskončni, neumljivi in neposredni stik z Bogom, je najsilnejši izraz vsega, kar more človek reči Bogu: »Ohrani mi Sebe! Vse bi pogrešila, samo Tebe ne bi mogla pogrešiti nikoli. Ohrani mi Sebe!«

Pravilna beseda

Na kongresu italijanskih katoliških akademičnih starešin na gori Verna je dejal zelo avtoritativni voditelj Katoliške akcije in velik prijatelj papeža Pija XII., msgr. Olgiati, v svojem govoru o novi človeški družbi naslednje:

»Brez najmanjšega obžalovanja gledamo zaton liberalnega kapitalizma in protestiramo zoper nazadnjaško miselnost tako na levi kakor na desni strani, ki hoče katolicizem družiti z gospodarskim redom, ki je obsojen na pogin. Ravno kot katoliki pozdravljamo zarjo novega socialnega veka, v katerem bo mogel vsak posameznik udeleževati vse svoje pozitivne in nprave sile ter vrednote v delu za družbo, ker ne bo nič prikrajšan na svojem duhovnem dostojanstvu in prirodnih možnostih, ampak bo čut socialne vzajemnosti pristrigel le vse slabe nagone. V tej družbi bo našla nove oblike večno resnična organska zamisel človeške družbe. Noben kristjan ne sme obračati svojega pogleda nazaj, ampak vsi moramo stremeti k novi skupnosti, v kateri bo ohranjeno vse, kar je bilo dobrega v individualističnem veku, pokopan pa bo sebični materializem, tako da smemo biti prepričani, da bo nova družba daleč, daleč pred dosedanjo.«

Kongreganisti-abiturenti!

Dplšite se takoj v akademsko kongregacijo!

Čakaš na bodočnost. Toda kaj pričakuješ od bodočnosti? Z gorečim in tesnobnim pogledom skušaš odkriti njeno skrivnost. Kaj upaš, da boš videla v tej skrivnosti? Srečo? Kakšno srečo? Srečo v ljubezni? Zelo verjetno.

Ljubiti, biti ljubljena: svoje življenje vnesti v neko drugo življenje. Plemenito uporabiti vse, kar čaka, teži in hrepeni v tvojem srcu. To hočeš in zahtevaš od življenja, da ti da, ali da ti dovoli, da ti daš.

To je naravno. Ne očitaj si tega. Naj ti tudi nihče drugi tega ne očita. Sejavec čaka žetve, delavec plačila, potnik cilja, bolnik pa jutra.

Ti čakaš ljubezni, dekle. Bog ti to dovoljuje in ti jo želi. Spomni se Kristusovih besed: »Bodite podobni ljudem, ki ča-

kajo.« Seme gre v cvet, zrno v klasje; vse gre v življenje. Tako tudi ti na svoj način, ki je lasten tvoji starosti in tvojemu srcu.

Nekateri čakajo in sanjajo. Sanjarjenje pa ne vodi do velikih stvari, morda take celo izgubljaajo čas in s praznoto polnijo svoje življenje, se žalostijo, postajajo nezmožne za vsako plodno delo — duševni slabiči.

Nikar ne čakaj tako! Le včasih sanja; to bo sproščenje in počitek.

Nekatere čakajo v zabavi in razveseljevanju, iz strahu pred dolgočasjem, ali pa da si vzamejo predjem od življenja, če bi jim slučajno ne izpolnilo njihovega upanja. Smejejo se, pojo, se udeležujejo v športu, koketirajo... Igrajo — toda samo na pol — nevarno igro ljubezni; množijo in spreminjajo svoje zabave, zagotavljajo si majhne zmage. Preveč so imenitne, da bi se zabavale prostaško kot pijanec ob steklenicah. Zabavajo se kot svet, v katerem živijo, dovolj lahke, da se morejo smejati, in dovolj previdne, da se ne kompromitirajo. To je njihova vesela mladost, ki valovi in pleše.

Bodočnost? Z očesom ji mežikajo, kot bi hotele reči: No, šlo bo! Videla boš! Jaz sem prijetna in tudi ti mi boš prijetna.

Tudi ti delaš kot one. Nič zlobnega ni v tem. Toda tega, kar zgubljaš v zabavi: resnost, moralno bogastvo in rahločutnost, ne boš imela več, ko jih boš potrebovala. Če ne misliš nanje, postajaš nesposobna za uresničenje tega, kar pričakuješ. Morda postajaš celo tega nevredna, kajti če obstoji zdravo, plemenito življenje samo iz dela, poštenja, vdanosti in zvestobe, kako se moreš nanje pripravljati s samim razveseljevanjem? Tako čakanje ni čakanje; to se pravi, že vnaprej tvegati, da se vse zruši. Tako nekako kot vojaki, ki v jarku zabavajoč se pričakujejo napovedani napad. Kako bodo tiste, ki jih ljubezen preseneti v razveseljevanju, ljubile? Kako bodo lahkomišelnosti in ničeve prenašale breme odgovornosti, ki ga nalaga zakon? (Dalje.)

Dobri poznavatelji sodobnega življenja nas opozarjajo, da povzroča dandanes v svetu največjo zmedo neurejeno razmerje med avtoriteto in svobodo, med individualnostjo in skupnostjo, med vodstvom — pokorščino in samodejavno iniciativnostjo. V skupnem življenju in delovanju je potrebna avtoriteta. Kjer te ni, nastaja anarhija, kaos, razpad. Potrebna je pa tudi svoboda! Kjer te ni, usahnejo in zamrejo najboljše življenjske sile. Mora biti vodstvo, ki zahteva podrejenost, pokorščino, disciplino, potrebna je pa tudi samodejavnost in živa zavest soodgovornosti posameznika. Očuvane morajo biti pravice individualne osebnosti, pa tudi pravice skupnosti. Avtoriteta — svoboda, individualnost — skupnost, vodstvo — pokorščina, samodejavnost, vse to pa mora biti v medsebojnem pravilnem razmerju, sicer nastajajo med temi silami borbe, ki razkrajajo skupno življenje. Sodobnost to uvideva, ne zna pa spraviti teh načel in življenjskih energij v pravilno skladnost. Enkrat pretirava avtoriteto, drugič svobodo. Sedaj hoče neurejeno individualnost do skrajnosti, potem zopet pokorščino in disciplino, kakor da bi človeška bitja bila marionete. Tu vstaja tip voditeljstva, ki misli in dela za vse ter proglašja vsako iniciativnost in samostojno kretnjo posameznika za upornost, tam zopet razbrzdana individualna stremjenja, ki se ne brigajo za nobeno vodstvo in hočejo delati docela po svoji glavi. Tako nastanejo zmaličene oblike v medsebojnem sožitju. Trenja in konflikti brez konca. Pravijo, da tiči tu jedro ali bistvo krize sodobnega razrvanega življenja. Pa še to poudarjajo, da bi dal tisti človeštvu pravilno medsebojno sožitje, ki bi znal spraviti avtoriteto in svobodo, individualnost in skupnost, vodstvo, pokorščino in samodejavno iniciativnost v pravilno medsebojno razmerje.

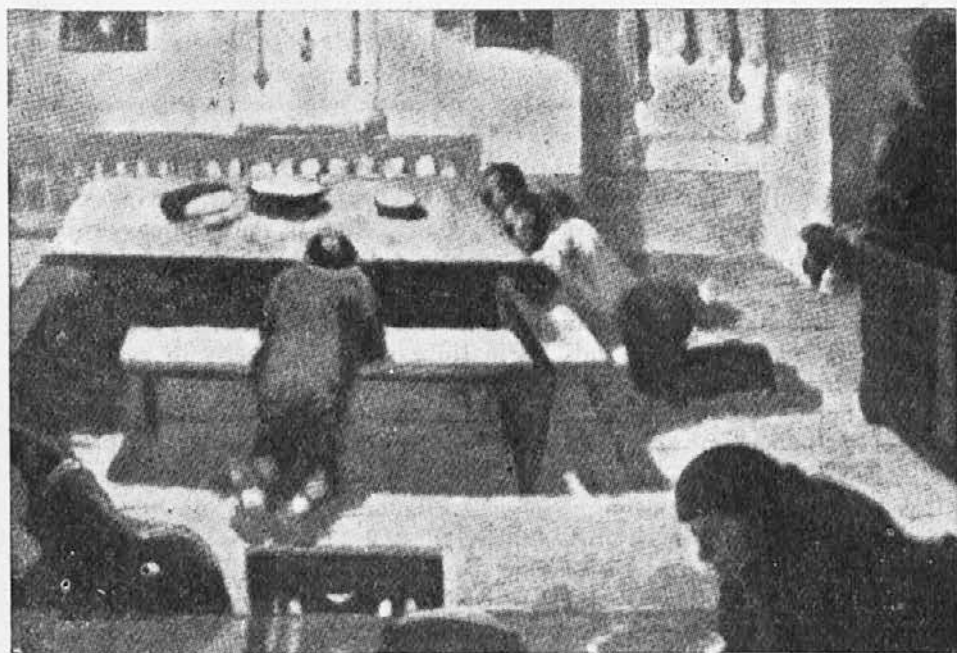
Sprava načel in življenjetvornih moči je najgloblji, pa tudi najtežji problem sodobnosti! Krščanstvu nasprotna svetovna naziranja se trudijo, da bi rešila ta problem, pa ga ne morejo. Avtoriteta postaja vedno bolj zgolj človeško nasilje, svoboda — razdiralno svobodnjakarstvo, individualnost se zmaličuje v razbrzdanost, skupnost postaja gmotarski brezpraven kolektivizem, vodstvo — diktatura, disciplina in pokorščina pa neznačajno klečeplastvo in hlapčevanje. Vse to zaradi tega, ker je izločila sodobnost iz življenja v veliki meri praideje in urejajoče sile nadnaravnega sveta. Vzela je človeštvu trdna tla objektivnega, absolutno pravilnega reda. Večnostni liki, ki bi se naj po njih orientiralo in oblikovalo zemeljsko življenje, izginjajo. Merilo in cilj celotnega življenja je postal človek, in sicer nagonsko dinamičen človek. Zato postajajo avtoriteta in svoboda, individualnost in skupnost, vodstvo in podrejenost zgolj človeške funkcije z vsemi napakami tvorbe človeka, ki je zavrzel vzore in vzgojne moči absolutnega, božjega reda. Duhovna sila, ki more edina rešiti te probleme pravilno, je krščanstvo. Ena največjih zaslug krščanstva za človeštvo je, da je omogočilo spravo med avtoriteto — svobodo, individualnostjo — skupnostjo, med vodstvom in pokorščino. Katolicizem dviga te elemente iz zgolj človeško-dinamičnih sfer naturalizma v višine absolutne urejenosti in božje večnostne zakonitosti, kjer je določeno vsem tem življenjskim silam pravo mesto, točno začrtani cilji in meje v medsebojnem razmerju, ki omogočajo spravo teh načel.

Delaj z Bogom

Mlad fant je некоč prosil svetega Tomaža Akvinskega nasvetov za svoj študij. Dobil je sledeči odgovor: »Ne nehaj moliti! Dušo ohrani vedno čisto! Ne stori nikdar kaj takega, kar bi jo moglo umazati in odtegniti Bogu.«

Koliko znanstvenikov je delalo v tem duhu. Ampère je razmišljal in napisal: »Le raziskuj stvari, toda opazuj jih le z enim očesom; drugo naj bo obrnjeno k večni luči. Znanstvenike poslušaj, ali vedno bodi pripravljen slediti glasovom svojega nebeškega Prijatelja. Piši le z eno roko, z drugo pa se drži Boga, kakor se otrok drži očetove roke. Brez tega varstva se mi gotovo razbiješ ob kaki skali.«

Pri mnogih opažamo, da so svojo religiozno misel pri delu zapisali ob strani ali zgoraj svojih zapiskov. V resnici je treba vsako delo posvetiti Bogu,

Košir: Rožni venec molijo

če naj bo blagoslovljeno. Na ta način boš mnogo lažje izpolnjeval stanovske dolžnosti, saj ti bo delo res vestna zadeva. Čutil boš, da nimaš pravice biti len.

Pogled v bodočnost mora vsakogar napolniti z zavestjo odgovornosti. Misli na vlogo, ki jo boš igral! Srečal boš zmotene in beseda resnice bi jih osvobodila. Naletel boš na nevedne in dobro jim boš storil, če jih poučiš. Videl boš slabotne, ki bi jih tvoj zgled mogel dvigniti. Gorje, če ne boš znal izreči tiste besede in dati zgleda kakor treba. Toliko boš mogel vplivati, kolikor boš vreden po razumu in značaju. So ure v življenju, kjer mora človek dati, kar more. Gorjé, če bi bil v tisti uri tehtan in spoznan za prelahkega!

Te misli naj te dvigajo, če bi te hotela zvoditi skušnjava lenobe in mehužnosti. Tvoje delo je sveta dolžnost pred Bogom in nič naj te od njega ne odvrne.

Bodočnost je odvisna od tega, kako jo pripravimo. V ta namen seveda treba močne volje. Carlyle je nekoč izrekel globokoumno besedo: Vse življenje je v neprestanem spreganju glagola: delati.

Bodočnost moraš pripravljati zaradi domačih. Tudi domovina zahteva isto. Tvoj bodoči delokrog te kliče že sedaj. Kakšno zlo, če bi te dočakali nepripravljenega.

Današnja mladina nima pravice, da si tke bodočnost uživanja in sebičnosti. Saj plemenite duše niso nikdar gledale na prihodnost kot na zabavo. Čutile so, da bodo morale dajati odgovor za svoje delo od mladosti dalje.

Tudi tvoja večnost je v veliki meri odvisna od tega, kaj delaš sedaj. Kako te bo sprejel Gospod, če nisi kupčeval s prejetimi talenti? Ne pozabi, da je nerodovitno smokvo preklel. Dante pripoveduje v svojem »Peklu«, da bodo taki trpeli v večnosti posebne kazni. »Kdo so ti, ki jih muči tolika žalost?« sprašuje svojega vodnika, ko začuje žalostne krike in vzdihne. »To so tisti,« mu odgovarja Virgil, »ki so živeli brez slave in brez sramote. Nebo jih je zavrlo, da ne bi motili njegove lepote. Na svetu niso zapustili nobenega vtisa. Pravica in Usmiljenje se zanje ne brigata. Ne govoriva več o njih. Ozri se samo in pojdi naprej!«

Vse, kar služi resnici, mora služiti tudi dobroti. Sveti Bernard je nekoč pridigoval svojim bratom in je tiste, ki študirajo, razdelil v dve skupini. Prvi študirajo samo, da bi si obogatili znanje. Noč in dan tičijo v knjigah, da bi stvarjem iztrgali zadnjo skrivnost. Toda drugi, ki študirajo zato, da bi mogli storiti kaj dobrega, so na boljši poti. Ti so hvale vredni!

Sveti Bonaventura pa misli, da je treba zato več vedeti, da moremo bolj ljubiti, saj je treba vedno dati božjo ljubezen, »biser neba in zemlje«, na prvo mesto. Ob takem duševnem delu, ki ga hočemo postaviti končno v službo samemu Bogu, se nam razširijo obzorja in začutimo veliko ceno duš, ki naj jim pomagamo do čudovitih višav. Sebičnost izginja.

Zato tisti, kdor prav študira, vse dela zaradi Boga, ki ga povsod vidi in vedno časti. Vsaka stran njegovih knjig mu razodeva njegovo dobroto in veličino. »Mnogo sem študiral,« pravi Pasteur, »in imam vero kakor kak Bretonec; če bi še več, bi bil kakor Bretonka.« V svoji znanosti je našel Boga. Drugi ga najdejo v umetnosti kot vir vse lepote, v zgodovini kot Previdnost, v naravoslovju kot prvi vzrok, kot začetek in konec vsega. Kje ga odkrivaš ti?

S. V. L.

Po obhajilu

Zaprem oči —
Kakor ciborij zažari srcé,
mehkó nad njim se sklenejo roké
v svileni plašček sveti hostiji.

»Ti, Jezus, Ti —!«
Besede, misli, želje onemé
in duša radostna potaplja se
v valovih silnih božje milosti.

Za vroče dni
in za noči, ko se borim za Tě,
naj se napijem čudežne vodé!
Za boj, za zmago, Jezus, daj moči!

Marija ob potu

(Ob 400 letnici Družbe Jezusove.)

Ali jo poznaš? Marija ob potu — to je naša, jezuitska Mati božja. Po naših hišnih kapelah in naših kongregacijskih jo najdeš povsod.

Marija ob potu, rad te imam! Nenehno zreš name, tvoj pogled me spremlja na vseh mojih potih, in tvoj Sin, ki ga v naročju držiš, me blagoslavlja.

Marija ob potu, ti veš, jezuit mora mnogo potovati! Še mlad gre daleč v svet na študije. Preden je sklenil roke k prvemu Introibo ad altare Dei, je prepotoval že nekaj dežela. Marijo ob potu je našel povsod in pri njej je bil povsod doma.

Ko se je vrnil spet, da poprime za plug in zastavi svoje apostolsko delo, ni našel »tihe celice«. Čakajo ga mnoga pota, danes je tukaj in jutri tam. Četudi ostane, mora biti vedno pripravljen, da odpotuje. V svojem 3. pravilu bere namreč: *Nostrae vocationis est* — naš poklic zahteva, *diversa loca peragrarare* — da potujemo po raznih krajih, et vitam agere in *quavis mundi plaga* — in živimo na kateri koli strani sveta, ubi *maius Dei obsequium et animarum auxilium speratur* — kjer je več pričakovati za službo božjo in pomoč dušam. — Nimaš torej stalne domačije. Nikjer doma in vendar povsod — z Marijo ob potu.

Ko smo bili še mladi, so nam rekli pri premišljevanju o begu božje Matere v Egipt: »Dobro opravite to premišljevanje! Ko bo prišla nenadoma zapoved: Vstani hitro in beži, vam bo v tolažbo.« Da, včasih je težko vse zapustiti! Pa greš le z Marijo na pot, in Marija je dobro naropala Jezusa na težkih potih; tudi nas bo še in še.

Najtežje je iti iz hiše kot brezdomec v izgnanstvo. Ni je skoraj dežele, od koder niso bili jezuiti že izgnani enkrat in večkrat. Tedaj je treba zares prav ose zapustiti, le Marije ne, ki jo najdeš ob potu.

In *quavis mundi plaga* — na kateri koli strani sveta vas najdem, tovariši, iz prvih svojih jezuitskih let: v ledeni Alaski, sredi Afrike, v Indiji, na Japonskem, v pragozdovih Južne Amerike... In mnogi se potikajo zdaj po cestah brez doma — izgnanci. Pozdravljen, dragi prijatelj, s katerim sem prvič kot dijak potoval peš v Ljubljano, v Št. Vid na kongregacijsko zborovanje in na Brezje, in si umrl potlej na Kitajskem, na potu, obhajan s sveto popotnico, ki si jo nosil k bolniku!

Marija »della strada«, ko je pripotoval sv. Ignacij v Rim, se je zagledal vate. Pred tvojo podobo je molil in masepal in hotel te je imeti zase in za Družbo Jezusovo. Zdaj si že 400 let naša Marija. Ignacijevi sinovi so postavili tvojo podobo v svojo veličastno cerkev »Pri Jezusu« v večnem mestu. Pred njo so molili sv. Frančišek Borgia, sv. Peter Kanizij, Stanislav, Alojzij in nešteti drugi božji popotniki. Hvala ti, dragi oče Ignacij, da si nam izprosil in dal Marijo ob potu življenja!

Pa boste rekli: Mar samo jezuiti potujejo in drugi ne? — Saj res, vsi smo popotniki božji, non habemus hic manentem civitatem — nimamo tukaj stalnega mesta, marveč iščemo prihodnjega (Hebr 13, 14), na potu k Bogu smo vsi.

Zares vsi? O ne! Je namreč ozka in strma steza in je široka lagodna cesta, je pot neba in pot pekla. Da, po eni izmed teh dveh potujemo vsi.

Beati immaculati in via! Če boš ti, Marija, z menoj na vseh mojih potih, bo moja pot svetla in varna in bo dobro z menoj. Ubogi popotnik klečim danes pred teboj, o Mati, in prosim zase in za vse, ki jih ljubim, za srečno pot.

Ob tvoji 300 letnici so te vdrugič kronali v Rimu z zlato krono, Gospa, Marija ob potu. Ob naši 400 letnici sem ti jaz nabral le skromen šopek cvetja, utrzanega ob potih tvojega življenja z nami, z menoj. Daj mi, Marija, da bom znal mnogim pokazati k tebi pravo pot.

Iter para tutum — varno pot podeli, Mati Marija!

Kongreganisti, ali so Vaše vrste urejene?

Kdo je pogumen? Kdor si upa tovariše, ki se iz njega norčujejo, pošteno nagnati Kdor si upa v družbi, ki zasmehuje njegovo vero in se norčuje iz svetih reči, spregovoriti odločno in tehtno besedo v njihovo obrambo, ne da bi pri tem koga žalil. Za to je včasih potreben res junaški značaj.

V prvi krščanski dobi so preganjalci ujeli preprostega kmeta - kristjana in ga vlekli pred kip boga Jupitra. »Natresi kadila in daruj prvemu izmed naših bogov!« »Ne bom,« je odgovoril Barlaam mirno. Začnejo ga mučiti. Vse nič ne pomaga. Tedaj s silo nategnejo njegovo roko nad ogenj in natresejo vanjo kadila. »Le potresi kadilo, pa boš prost!« — »Nikdar,« je odgovoril Barlaam in držal mirno roko nad ognjem. Plamen je vedno močnejši. Že objema in zažiga roko, da se vnema kadilo. Toda mož vztraja. Ogenj že prežge roko in kadilo zgori. Toda srce Barlaamovo je ostalo neomajno. V resnici — značaj!

Ali so bili naši kulturni delavci verni

Francé Jesenovec

Dr. Anton Mahnič (1850—1920).

II.

Mahnič ni zgradil svoje posebne filozofije, marveč je veren pristaš tistih sholastikov, ki so združili idealistični filozofski sestav Platona, Plotina in Avguščina z realizmom grške filozofije (Aristotela!) in Tomaža Akvinskega v nov enoten sestav z osnovo metafizične trojice resničnega, dobrega in lepega. Ker je bil Mahnič sam bolj idealist in logik, je bil torej tudi bližji Avguštinu kot Tomažu, dasi obenem z Aristotelom priznava neke vrste dualizem — da so namreč poleg idej tudi stvari, da so ideje vse sicer od prvotnega počela — Boga, pa so tudi v realnem svetu, v stvareh samih. Ker izvirajo vse ideje od Boga, gleda Mahnič kot katoliški idealist vse življenje — pomnite, prav vsak utrinek v človeškem življenju in v vsem stvarstvu! — »sub specie aeterni«. Od tod njegov silno oster in neskončno dosleden boj proti materializmu, vsakemu relativizmu in nihilizmu v filozofiji tistih dob.

Kot dosleden logik in objektivist je Mahnič nasprotnik vsakega čustvenega subjektivizma. Tik pred njegovim nastopom je leta 1879. izšla Leonova okrožnica »Aeterni patris« in ta je razglasila tomistiko (nauk in filozofijo Tomaža Akvinskega) za uradno filozofski nauk katoliške Cerkve. In da bi ta nauk razjasnil Slovincem in njegove odtenke vpeljal v vse slovensko kulturno življenje — to je bila njegova kulturna naloga, in reči moramo, da jo je v resnici izvedel do podrobnosti.

Izhajajoč iz katoliškega svetovnega nazora je napovedal Mahnič najostrejši boj naturalizmu, liberalizmu, katoliškemu liberalizmu, kapitalizmu, socializmu in komunizmu. Vera in cerkev sta mu bili dosledno višji vrednoti od takrat močno poudarjane narodnosti, posebno pri slovanskih narodih. Bil je pristaš prave demokracije in prave svobode, zato nasprotnik centralizma, absolutizma in birokracije. Zgodovina človeštva mu je boj za Boga in proti Njemu.

Kot esteta pa je bil pristaš metafizičnega radikalizma in idealizma, zato seveda proti glasnikom načela popolne in absolutne avtonomnosti v umetnosti (larpur-lartizmu). Tudi umetnost mora po Mahniču služiti Bogu, in to zmerom neposredno Bogu, ki je Resnica in Lepota sama. Metafizika mu je bila potemtakem celotna filozofija, zato je metafiziko vsilil vsem panogam filozofije: tudi etiki, estetiki in zgodovini filozofije, čeprav bi spadala metafizika samo v spoznavno teorijo. Iz Platona se je navzel tudi brezkompromisnega nastopanja za uveljavljanje svojih načel.

Mahnič je v resnici uveljavil sholastični filozofski sistem in z njim v kulturni zgodovini slovenstva tudi povsem zmagal. Nič čudnega. Ne na njegovi, ne na nasprotni strani pred njim in ob njegovem času nihče ni zmogel kaj podobnega, da bi bil postavil kak trden in načelen sistem. In še to — njegova zgradba je bila za čudo trdna, nobeden je ni mogel podreti niti uničiti. Od nikoder ni bilo v tistih dneh Mahniču nasprotnika.

O umetnosti in njenem namenu je mislil Mahnič takole: Naloga umetnosti je, da posreduje človeku čist pogled na predmete in mu s tem nudi neskaljen užitek lepote, zlasti lepote iz nadzemske sfere, ker »le tam, v kraljestvu duha, je pravo mesto lepote«. Zato mora umetnost iz človeškega življenja ven, iz njega mora izbirati, mora na človeka vplivati, da bo znal gledati in uživati duhovno lepoto, ker je le ta odsev božje lepote. Umetnost je po njegovem vezana na filozofsko resnico. Umetnik naj naravo le posnema, pa jo mora pri tem vsaj deloma — idealizirati. Nравnost mu je bistvena pri lepi umetnosti. Ideja, misel, načelo mu je tudi v umetnosti edino pravilno vodilo. (Kje je torej ostala čustvena stran, ki je prav tako bistvena pri umetnosti?)

Umetnost je po Mahniču enako kot človek sam podrejena нравstvenim postavam. Zato umetnik ne sme slikati strasti, vsaj mikavno ne! Biti mora trezen. Tudi z opisovanjem ljubezni mora biti skrajno previden. Umetnost mora človeku služiti edinole v dosegu končnega cilja — Boga! Zato mora iz umetnosti odsevati dušna jasnost, treznost, čistost, naravna nedolžnost, torej je tudi razumljivo, da morajo sploh vse knjige biti take, da jih sme brati tudi nedorasla mladina!

Taki so Mahničevi filozofski nazori, taki so njegovi pogledi na umetnost. Iz vsega prikazanega je povsem razvidno, da je bil Mahnič glede na umetnost — moralno utilitarni kritik. Nekateri menijo, da je nadaljeval Jeranove nazore. In imajo deloma tudi prav: saj je končni rezultat njegovih razmišljanj in nazorov o umetnosti res povsem enak: vsaka knjiga ne sme mladini v roke. Vendarle pa je njuna pot popolnoma različna, dasi vodi do enakega rezultata. Pri Jeranu smo ugotovili, da je »ves dihtel za sveto vero« — to v polni meri velja tudi za Mahniča. A na drugi strani je Jeran kar preprosto izhajal iz mnenja, da mora biti vsaka knjiga tudi »za nežno mladino«. Mahnič pa je do tega zaključka šele prišel, prišel po zreli in dolgi logični poti. Torej je Mahnič Jeranove nazore, ki so bili vsekakor preveč preprosti in aprioristični, globoko zajel in utemeljil. (Dalje.)

Razkrinkani „mediji“

Aleš Ušeničnik pripoveduje v razpravi o spiritizmu, ki je bila zopet objavljena v njegovih Izbranih spisih, zanimive in poučne primere razkrinkanih medijev.

L. 1884. je bival na Dunaju sloveč medij Bastian. Na željo vojvoda Janeza je prirejal na njegovem stanovanju spiritistične seje ob navzočnosti najbolj odličnega občinstva. Seja se je začela ob 9 v temni sobi. Mrzla sapa je popihala po obrazih, tega in onega se je dotaknila hladna, vlažna roka, kitara je plavala nad glavami in tiho igrala... Drugi prizor: Zasliši se prasketanje in pokanje, zastor se odgrne, prikaže se iz kabineta Bastian. A malo nato se Bastian umakne in prikaže se bela ženska prikazen, potem majhna deklica, potem zopet visoka bela podoba, končno še siva, nejasna prikazen...

Vsi so bili pod vtisom teh »duhov«. Toda za tretjo sejo, ki je bila 11. februarja, sta pripravila nadvojvoda Janez in cesarjevič Rudolf naskok na Bastiana. Pripravila sta vrata v prostor, iz katerega je prihajal medij, tako, da so se lahko z vrvice zaprla. Ko je Bastian vstopil, si je najprej vse pozorno ogledal. Ker ni zaznal nič sumljivega, je začel. V drugem delu seje so se najprej prikazovale polpodobe. Kmalu se prikaže visoka prikazen. Vse je tiho in nepremično strmi v duha. Prikazen izgine in druga priplava iz za zastora: pol Rimljan, pol vitez, golglav, zavrt v belo haljino, svetlikajoč se v čudni svetlobi. Zopet nove prikazni. Tedaj naenkrat potegne nadvojvoda za vrvice, duri se zapro, med zastorom in zaprtimi vrati, ki jih je »duh« skušal na vsak način odpreti, zgrabijo Bastiana. Bil je brez čevljev, v nogavicah, frak je bil odpet in je visel navzdol, ob hlačah je bila pripeta bela tenčica... Čevlje so našli potem v kabinetu...

V Monakovem so razkrinkali angleškega spiritista Mr. Eglintona. Obsledili so ga pri luči, kako je splezal na stol in mizo in z nogami delal »čudeže«.

V New Yorku so razkrinkali l. 1890. glasoviti medij madama Cadwell. Posrečilo se je to štirim reporterjem lista »Newyorker World«. Reporterji so imeli v obleki majhne električne baterije, v rokavih pa žarnice. Seja se je pričela. Medij se je umaknil v kabinet in je »zaspal« na stolu. To je bil »trance«. Začelo se je javljanje duhov. Prikazal se je umrl komik Nelse, prijatelj medijev. Potem se je pojavila Indijanka, ki je umrla pred 14.000 leti. Za njo se je prikazala nedavno umrla igralka... Tedaj je dal en reporter znamenje, skočil k zastoru in »duhu«

zastavil pot. Žarnice so zažarele in v rokah pogumne reporterke je ležala preoblečena madama Cadwell. V kabinetu pa so ob stolu našli njeno vrhno obleko.

Leta 1898. so razkrinkali v Kolinu medij z imenom Bernhard. Ta medij je nastopil v Berlinu vpricho 100 oseb. Natančno so preiskali njegovo obleko in kabinet, a niso našli nič sumljivega. Medij je kazal izredne spiritistične pojave, zlasti je oskrboval bogat »aport« vijolic. A pokazalo se je, da je imel v ustih dvojno zbočeno steklo, vmes pa polno vijolic. Te vijolice je pri seji pihal na vse strani, ljudje pa so mislili, da jih donajajo duhovi.

Eno izmed najzanimivejših razkrinkanj pa se je zaključilo pred sodiščem. »Medij« Ano Roth so obsodili zaradi sleparstva na eno in pol leta ječe. Bila je sloveč medij. Leta in leta je zbirala okrog sebe mnogobrojno odlično občinstvo. Seje je imela v najbolj znanih spiritističnih društvih. Duhovi so prihajali, prinašali najbolj različne stvari. Stari profesorji in doktorji so bili prepričani o resničnosti vsega, in vendar...

1. marca 1902 je bila tista usodna seja. Med goste sta se vsilila kriminalni komisar Leonhart in skrivna kriminalna agentinja Bingenheimer. Ko so se ravno vršili apoti, je komisar skočil k mediju in zgrabil Ano Roth za roke. Agentinja jo je preiskala in je v spodnji obleki razkrila nekaj zavitek, iz katerega se je usulo 153 narcis, 3 oranže in 3 citrone. Pri sodnijski preiskavi so jo zagovarjali s tem, da so se narcise in citrone »od strahu« v medijski obleki »zmaterializirale«. Z njeno obsodbo je dobil spiritizem hud udarec.

Hublet-Anžič

Ilustriral J. Mežan

Albin bi se bil kaj lahko izmuznil po stopnišču na oder, pa je to misel odločno zavrgel. Da bi bežal kot kaka šleva, strahopetec, če mu kdo grozi? Kaj še! Veseljaka strašno srbi, da bi takoj udaril. Res je manjši in lažji od svojega nasprotnika, toda ali nima prav tako krepkih mišic? Zlasti pa je v boksu prva moč in pri telovadbi ga nikoli noben vrstnik še ni posekal. Še več: prav s temle Varškom se je že meril in je prepričan, da tudi njega lahko porazi! In da bi prav v tehle okolišnih zbežal? Ne, to mu je nemogoče! Že vnaprej sliši, kako bi se mu sovražniki posmehovali in ga zbadali! Prav gotovo Bog od njega ne zahteva, da bi zdaj bežal!

Adolf vidi, da z izzivanjem nič ne opravi, zato sklene takoj napasti. Stopi naprej, pogleda svojega sovražnika od zgoraj navzdol, stisne pesti in ga hoče takoj s prvim udarcem pobiti. Ko Albinu zagrozi neposredna nevarnost, se umiri kot bi trenil. Še bolj stisne svoj križec v žepu in pred oči mu stopi slika svetega Pankracija. Da, tako naredi: tepel se ne bo, a da bi bežal? Ne! Samo branil se bo, udaril pa ne.

Pozor! Divja Adolfova pest išče njegov obraz! Udarec je silen in mu ga lahko strašno skazi. Toda Albin je že za čudo hladnokrven, odskoči kot maček in si hrbet zavaruje z zidom, Adolf pa se v svojem zagonu opoteče, se brž zavrta in znova napade. Albin ga počaka, se z levico zavaruje, njegov laket se mojstrsko in mirno dviga in niža kakor pri vaji ter prestreza vse udarce, ki padajo nagosto kakor toča. Vsak še tako strasten Adolfov naskok se ob tem premičnem zidu brez moči razbije.

Drago je bil doslej hladen in brezbrizen in še ust ni odprl. Zdaj pa gleda bitko in presoja udarce. To ga pa strastno zanima. Veseljak je res zelo močan,

njegova obramba je čudovita! Potem pa ta njegov mir, dočim se Varšek kar peni in svoje sile zapravlja divje in brezplodno!

Čim bolj se Adolf razburja, tem mirnejši postaja Albin. Napeti izraz v licu se je umaknil rahlemu smehljaju. Nasprotno pa Varšek vse bolj izgublja oblast nad seboj. Drago ga je v svojo veliko nevoljo že večkrat zasačil pri nepravilnih udarcih! No, to pa res ni več šik! Albin pa svojega napadalca še bolj od blizu gleda, namrščil je čelo, potem njegov smehljaj postane prezirljiv.

Naenkrat pa Varšek, besen od brezmočne togote, z obema rokama pograbi laketi, ki odbija še tako hude udarce, in ga hoče zviti. Zastonj, laketi je čvrsti, in se tudi temu poskusu ne vda. Tedaj pa se Adolf, bled od togote, skloni nad ujeto roko, jo ugrizne in se kakor pes zagrizi v rano.

Bolečina je bila tako silna, da je Albin prebledel in se mu je nehote izvil rahel stok. A kljub temu njegova desnica ostane v žepu in se le še tesneje oklene križca, na pomoč pa ne pride.

Tedaj pa je bilo Dragotu le preveč. Dvigne pest in z dobro namerjenim udarcem Varška prisili, da spusti. Varšek se potuhne in se hoče znova zagnati na svojo žrtev. Ko pa zagleda kri, ki kar dere iz raztrgane roke, se ustraši, vse skupaj popusti in zbeži.

Tedaj se Dragotu zbudi sočutje in skloni se nad krvavečo roko, a Albin mu jo s krepko in mirno kretnjo izmuzne, ovije z robcem in Angležu pomigne:

»Pojdiva, Drago! Tu se ne smeva muditi, lahko te zadene kazen!«

»Albin, Albin! Zakaj si vendar pustil? Zakaj se nisi branil? Ali si nor?«

Ranjenec ga pogleda. Njegovo lice je še bolj blede, ker mora s tolikšnim naporom skrivati bolečino, a oči mu naenkrat zažarijo od skrivnostne radosti:

»Zakaj sem to naredil? To je moja skrivnost! Pa vendar tebi jo povem: Potreboval sem velike žrtve, da bi se Varšek poboljšal — in pa da bi tebe, Drago, ki te ljubim kakor svojega brata kljub vsem tvojim neumnostim, da bi tebe zlo ne potegnilo za seboj, pa tudi zato, da bi ti spoznal, kolikšno moč daje sveto obhajilo takemu revnemu tipu, kakor sem jaz!«

»Obhajilo!«

»Da, Drago, saj je danes šestega! Za danes sem ti obljubil dokaz: zdaj ga imaš!«

Njegovo lice je žarelo od globoke sreče. Drago mu je hotel odgovoriti, prav tedaj pa pozvoni v vrste in k študiju. Albin zato reče »Pst!«, narahlo porine prijatelja skozi vrata, jih zapre in odide srečen kakor še nikoli.

*

Albin je zastonj skrival svojo rano. Kri je kar drla, premočila robec in profesor je postal pozoren.

»Albin, pojdi v bolnišnico, naj ti rano obvežejo!«

»Ni vredno, pater! Samo praska, saj se je že skoraj zacelila!«

»Prazne marnje! Zakaj pa kri teče! Lipec, takoj ga pelji k fratr!«

Moral je ubogati. Jože je po poti hotel izvedeti, kako in kje se je ranil, pa Albin se mu je tako na kratko izmuzaval, da je takoj sprevidel: Albin ne bo povedal, zato ga je bolje pustiti v miru.

Potrkala sta na vrata bolnice, a namesto prijaznega smehljaja starega fratra zagledala blede in černo lice njegovega pomočnika, ki jima je le na pol odprl vrata.

Ta hlapec si je domišljeval, da je imenitna osebnost. Ker je smel pometati sobe v bolnici, nositi bolnikom hrano in pijačo in tu in tam celo z jodovo tinkturo mazati kako opraskano koleno ali prehlajena prsa, je bil nazadnje prepričan, da je skoraj zdravnik.

Čeprav mu je brat izrečno prepovedal, da bi svojo zdravniško »vedo« izvajal, se je vendarle vstulil, kjer je mogel. In medtem ko je starejše dijake prav z veseljem sprejemal, ker so mu usluge povračali s tobakom, je mlajše sovražil, kajti njegovi domišljavosti so se čisto odkrito smejali. Zato je do malih bil osoren in celo surov.

»Brata ni doma,« je zagodrnjal med vrati.

»Pater je rekel, da je treba Gromovo roko obvezati,« ga odločno zavrne Lipec. Hlapec je spet zagodrnjal, ker Albina ni maral, in ju spustil v sobo.

»Dobro. Kaj pa mu je? Odvij cunjo!«

Albin je nerad ubogal, molče odvil zasilno obvezo na rani in mu pomolil ranjeno roko.

»Kaj je to? Urezal se nisi! Kaj pa si delal?«

Albin pa molče gleda skozi okno.

»Si se že spet pretepal! Prav, a s pretepači se ne bavim!«

Vendar pa je hkrati v skledo natočil s kisikom zmešane vode ter začel rano ne prav rahlo izmivati. Nato je čopič pomočil v jodovo tinkturo ter ugrize dobro namazal. Zdravljenje je Albina tako strahovito bolelo, da so se mu oči napolnile s solzami. Vendar pa je še vedno molčal in tudi z najmanjšo kretnjo ni roke umikal.

»Te boli?« je vprašal Lipec.

»Ne preveč. Pa čeprav, Bog bo z menoj toliko bolj zadovoljen.«

»Nikar se tako ne zvijaj!« je godel hlapec. »Kako naj te obvežem? Ne zaslužiš, da bi te kdo zdravil! No, zdaj si obvezan in glej, da se hitro pobereš!«

»Hvala!« reče Veseljak mirno. »Lepa hvala!«

»Kakšna surovina!« se jezi Lipec, kakor hitro sta stopila čez prag. »Svojemu stricu povej!«

»Ne, o tej stvari bo najbolje molčati.«

»A kako je vendar vse to prišlo? Ali si kakšno neumnost užagal in se bojiš patra prefekta?«

Nič.

»Nočeš povedati?«

»Ne, Jože. Pusti me, ne morem. Samo toliko ti lahko povem, da nisem nič slabega storil.«

»Nekdo te je udaril, pa ga nočeš naznaniti. Ni res?«

»Ne vem.«

»Kar povej mi, kdo te je! In naložil mu jih bom, da jih bo komaj nosil!

Posvetu

Pod vodstvom japonskega ministra Sato se je poklonilo v minulem poletju sv. očetu večje odposlanstvo.

Prvega zamorskega škofa Kiwanuko so v Ugandi slovesno sprejeli. Sprejem se je vršil v kraljevi palači.

V Detroitu v Ameriki se je vršilo letno zborovanje predstavnikov katoliškega tiska. Pri tem zborovanju so ugotovili, da izdajajo sedaj 100 dnevnikov in drugih listov v milijonski nakladi. Na katoliškem vseučilišču v Washingtonu sta dva duhovnika pripravila veliko število mladeničev za pridigarstvo službo po ulicah.

Francoska vlada je prepovedala vse prostozidarske lože.

V Lurdu je okoli 50.000 raznih beguncev. Dušno pastirstvo med njimi vrši škof Couquet. Nekaj jih je opravilo duhovne vaje, drugi pa se udeležujejo ljudskih misijonov.

Praškemu kardinalu dr. Karlu Kasparju je poslal sveti oče ob 70 letnici čestitke.

Za novega skopljanskega škofa je bil pred nedavnim imenovan dosedanji sarajevski pomožni škof dr. Smiljan Čekada.

Apostolskemu nunciju v Bukarešti mons. Cassalu je papež Pij XII. izročil večjo vsoto denarja za pomoč beguncem iz Besarabije in Bukovine.

Pri zadnjem zasedanju parlamenta Združenih držav je opravil katoliški župnik Patrik Dermott molitve za Vsemogočnemu za svetovni mir.

Za dobro voljo

»Zakaj pa tvoj poba tako napak gosli igra?«

»Veš, kratkoviden je, pa tudi vse muhe igra, ki mu sedejo na note.«

»Glavo stavim, da imam prav.«

»Jaz pa denarnico.«

»Ki je prazna.«

»Enako za enako.«

Urednikova listnica

Rožamarija: Pride kmalu na vrsto.

Vsem: Dopisi naj bodo pri uredniku vsaj 10 dni pred časom, ko list izide.

»Naša Zvezda« izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 12 din, za druge 18 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/II. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Tiska Jugoslov. tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).